

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre:	16 kor. — fill.
Egy évre:	5	Fél évre:	8
Fél évre:	2	Negyed évre:	4
Negyed évre:	1	Egy óra:	1
Egy óra:	1	Egy óra:	1
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többet megjelölt hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A tiszalöki kerület példaadása.

(Nyilatkozat az önálló vámterület mellett.)

A Pap Zoltán választókerülete becsületes és hazafias példát mutatott a magyar haza minden választókerületének. Maga a nép szólalt meg a kerületben a gazdasági különválás mellett. Érdemes, példát adó esemény ez, noha Magyarország lakosságának tulnyomó nagy többsége követeli az önálló vámterületet.

Politikusaink, államférfiaink legjelesebb gárdája — köztük nagyon sokan a kormánypárt táborából is — már hosszú idő óta agitálnak az önálló vámterület létesítésért. Széll Kálmán táborá az önálló vámterület hangoztatásával verődött össze. Most ugyan nagy bölcsen hallgatnak ezek az urak, de hisszük, hogy a választók számon kérik tőle ígéreteiket.

Mert a magyar nép kezd ébredni. Bár mostan a legnagyobb munkaidőben minden erejét igénybe veszi az aratás, mégis egymásután nyilatkoznak meg a városok, testületek, egyesületek, népgyűlések, az önálló vámterület mellett erősen hangoztatva, hogy ez már nem politikai kérdés, egy

párt programjának kiszakítása, hanem az egész nemzetnek megélhetési vagyis kenyérkérdése.

Az ország lakossága érezi Ausztria terheit és erős elhatározással le akarja rázni magáról az osztrák igát. Ime, ma már nem is a vezérek beszélnek, ma már a nép beszél. A tiszalöki választókerület lelkes független képviselőjét, dr. Pap Zoltánt kérték fel választói a legudvariasabb formák között arra, hogy amikor képviselői beszámolóját megtartja, az önálló vámterület égető kérdéséről és szükségességéről tartson nekik politikai oktatást. A lelkes hangú felhívás, melyen a beszámoló napjáról értesítik a választókat, így végződik: Az önálló vámsorompó felállítása Magyarország létének, a polgárok megélhetésének egyetlen kulcsa. Tőlük vegyen példát az ország többi kerülete, mint kell teljesíteniök a honpolgári kötelességeiket a nemzet tagjainak.

Mit bizonyít ez? Legalább is azt, hogy az önálló vámterület követelése nem agitációs jelszó, a függetlenségi pártnak, hanem követeli az országból minden ember, a ki nem Bécsből várja a megváltást. A tiszalöki kerület választók megnyilatkozása önként történt. A tudnivalóság és a szük-

ségérzete készítette őket arra, hogy az önálló vámterület létesítéséről hallják képviselőjüknek tanítását.

Ez a kerület jó példával jár elől. Kövessék az ország többi választókerületei. A függetlenségi párt nem szorítja szűk keretekbe ezt a mozgalmat, s azt szeretné legjobban, ha a többi politikai pártban minél több lelkes bátor hive és előharczósa lenne az önálló vámterületnek. Mindenütt ennek a kérdésnek kell most dominálni.

r. t.

Mi az oka az ország romlásának?

(Budapesti levél.)

Mi az oka az ország romlásának? Egyike volt a leggyakoribb kérdéseknek, amelyet a török uralom másfél századnál hosszabb ideig tartó ideje alatt a nemzet sorsa miatt aggódo hazafiak felvetettek. A theologusok a vallásban keresték. A katolikusok azt mondták, hogy az Isten azért bünteti a nemzetet, mert hitlenné lett ősei vallásához és áttért Luther meg Kálvin eretnekségére. A reformátusok szerint pedig azért, hogy a nemzet nagy része makacsul megmaradt a régi balványozásban és nem akarja megismerni az igazi evangéliumi tudományt. A politikusok egy része a némettel való ba-

A daru.

Tán kiveszett a fajtája
Zivataros nyáron,
Barna tollát hogy nem látni
Sehol a határon?

Nem krugatoz fejünk felett
Fellegek közt úszva,
S olyan árva, olyan kihalt
Nélküle a pusztá.

Milyen másképp volt ez régen,
Mikor gyermek voltam,
Árokmenti országuton
Vigan barangoltam.

Bólintott a buzavirág,
A pipacs, a zsaja
Mint ki régi ismerősét.
Jó barátját látja

S heveredve b...
Pázsitos sz...
Bámúltar...
Báranyf... a napsugaras
elhős égbe.

Fejem f...
Dar...
...öltött krugatozva
...madár szállott,

S a szívembe rögszerető
Magyar érzés szállott.

Érzem, akkor szerettem meg
Drága szép hazámat,
Ezt az áldott, bűza termő
Mesebeli tájat.

S éreztem, a darunak is
Itt van a hazája,
Érkezését vándor útról
Ez a vidék várja.

Várja, várja, de csak nem jön
A tavaszi széllel,
Pedig itthon már a fecske,
A golya is fészkel.

Tizedeli évről évre
Titkos kórnak férgé,
S hullva hull, mint virág hogyha
Tavaszi fagy érte

Néha hogyha egyet látni,
Tán az is eltévedt...
— S fáj a szívem, édes hazám,
Fáj a lelkem érted.

Fáj, hogy olyan rosszul folyik
Életednek sorja,

Véreden nőtt jóbarátid
Hüllnak, vesznek sorba.

S mintha terhes felhő ülne
Ködös őszi tájra,
Kél szívemben fájó érzés
Tepelődve, fájva:

Mi lesz véled, ha tovább is
Igy fogy a barátod,
Az utolsó darut is ha
Mindhiába várod?

Ábrahám Ernő.

Öt diák verseskötete.

(Bokréta. Költemények. Baja Mihály, Gulyás József, Gyökössy Endre, Madai Gyula, Oláh Gábor. Debreczen. Nyomatott a város könyvnyomdájában. 1902. Ára 2 korona.)

I.
Szeretett fiatal barátaim, a ti verses könyvetekkel, a ti magyar lelketekkel örömet és gyönyörködve barátoktam. Büszke is leszek reá, ha barátotokul ösmertek el az irodalom mezején.
Széles, mondhatni végtelen mező ez.

tézkedik s a bejelentési kötelezettségöknek eleget tenni nem akaró iparosok ellen az illetékes iparhatóságnál megteszi a feljelentést, az ellen a fentiek értelmében semmi kifogásom sem lehet, s a kerületi betegségyógyító pénztár ezen elhatározását a törvény szempontjából megfelelőnek kell elismernem.

Budapest, 1908. július 25.

A miniszter helyett

Gr. Wickenburg

államtitkár s. k.

Délutáni levél.

(Polgár Törödsi marhabőr kereskedőről)

Kerekes György kassai historikus mesteri tollal és magyar szeretettel nagy tanulmányt írt Almássy István uramról, a ki az 1573 és 1635 esztendő közt élt és felnőtt legény korában, más polgár ivadékokkal együtt, Debreczenből származott Kassára, hol nagy becsületnek és vagyonnak lön részesevé. Nemesi rangra is emeltették, bírónak is több ízben megválasztották és kereskedő háza, melyben minden földi javak találtattak, ösmert volt ország-szerte.

Kerekes Györgynek ezen nagybecsü tanulmányát a Debreczenben, a mi debreczeni házi, fáradhatatlan és jeles történet buvárunk Zoltai Lajos ösmertette nem kevésbé érdekesen.

Ezt az ösmertetést érdemes lett volna azoknak is elolvasni, a kik minduntalan hangoztatják, hogy a magyar igy nem való, ugy nem való a kereskedelemre. Nincsen hozzá érzéke, szokás mondani. . . . Holott az örök igaz történelem tanítása szerint „régen inkább mint ma ipar- és kereskedelem volt e város (Debreczen) lakosságának főfoglalkozása. Pedig Debreczen polgársága emberemlékezet óta magyar. Idegen nevű debreczeni polgárok nem is fordulnak elő a levéltárak legrégebbi, sem későbbi kora okirataiban. Nem vitatható el, hogy a mester-égek és kereskedés üzésére a hajlamot, az erőt, a képességet önmagából merítette Debreczen faj magyar nép. A debreczeni kereskedők ügyességben, élelmességben, mozgékonyaságban nem engedték magokat tulszárnyaltatni sem németek, sem görögök, rácok, zsidók által. Minden égtáj fölé kereskedtek, délen egész Konstantinápolyig. Almássy István, a nagy hirű és becsületű kassai nagykereskedő és főbíró is a debreczeni levegővel szivta be a kalmárszellemet; itt örökölte a gyakorlati életpályára való reátermettséget. Fényesen megmutatta, hogy a törzsökös faj magyar ember is beválik kereskedőnek, akár nagykereskedőnek is.“

De már tovább nem idézem a tanulmányos idézeteket a Zoltai ösmertetéséből, hanem reátérek arra az adatra, melyből levelem alcíméből indultam ki. Törödsi Mihály azonkorbal

debreczeni kereskedőről emlitem fel a krónikással, hogy nevezett előkelő polgár marhabőrrel is kereskedett és csak egyetlen alkalommal 1400 darab marhabőrt adott el egy kassai kereskedő közvetítésével bécsi kereskedőnek.

Már Zoltai megjegyzi: — Jellemző adat! Nemde?

Valóban jellemző és tanulságos adat. Mai felvilágosultnak hirdetett korunk nemzetes polgárai aligha szárnak fejüket a marhabőrrel való kereskedésre, mint polgár Törödsi Mihály uram, ki pedig a maga idejében Debreczen városnak egyik első és tekintélyes polgára volt; sőt a korunkbeli czivis uraimék a kereskedelem üzését illetőleg is alighanem nagy ellentétes felfogásuak élelmes, okos, mozgékony ösapjaikkal, kik „a régi kereskedő boltozatos üzletéből és raktárából, a kereskedő mérlegével, a polczon felhalmozott árukkal, áruk bevásárlására induló társzekerekkel, kereskedelmi könyvekkel,“ — vittek nevezetesebb, jelesebb életében, mint mai elnehezedett ivadékaik; de kik aztán ugyis veszik hasznát a kínai falak mögé huzódásuknak.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

Bakonyi Samu indítványa.

Bakonyi Samu dr. a debreczeni II-dik választókerület kiváló országgyűlési képviselője, az országos függetlenségi 48-as Kossuth párt egyik leglelkesebb és tevékeny tagja, nevezetes indítványt tett pártunk képviselőinek, az országos Kossuth-ünnepély rendezésére kiküldött bizottsága ülésén. Ugyanis, a tegnap délelőtt Illyés Bálint orsz. képviselő elnöklésével megtartott bizottsági értekezleten Bakonyi Samu képviselőnk indítványára elhatározták, hogy az összes törvényhatóságokat felkérlik, hogy a szekesfővárosi Kossuth-ünnepélyen küldött-ségi leg képviseltessek magukat és a törvényhatóságok külön-külön mindenütt meg-ünnepeljék szeptember 10 én Kossuth Lajos századik születésnapját. Mindenütt a kiemelkedő pontokon, a brassói, tokaji és mátrai hegyeken szeptember 18 án este nagy örömtüzeket gyujtsanak, szeptember 10 én a harangokat mindenütt meghuzzák és az üzleteket, iskolákat bezárják.

Hisszük, hogy Magyarország népe csatlakozni fog a Bakonyi Samu derék, hazafias indítványához, mely még erősebben domborítja ki a Kossuth apánk ünnepének a nemzeti jellegét. Éppen azért örvendünk, hogy debreczeni képviselő indítványozta ezt.

Wattay Géza meghalt.

Érdemes magyar uri ember elhunytáról értesültünk. A debreczeni társasáletnek

és a magyarságnak egy köztisztelt, munkás tagja hunyt el. Wattay Géza nyugalmazott főszolgabíró, aki ős nemes magyar családból származik, tegnap este elhunyt. Wattay Géza hosszú időn keresztül, mint a Bihar-tordai járás főszolgabírója Biharvármegye közéletében is nevezetes, tevékeny szerepet vitt. Nyugalomba vonulása után Debreczenbe költözött be a rokonszenves, kedves modoru, tréfás kedélyű, a régi jobb időkről zamatosan anekdotázgató vármegyei öreg ur, a társaskörök szeretett, kedvelt „Géza bácsija“, a ki mint a Magyar-Franzia biztosító társaság vezértitkára is tevékenykedett és a jogász-tisztviselő körnek is népszerű gazdája volt. Egy időben a városi, vármegyei s társadalmi kérdésekre vonatkozólag is érdekes czikkeket írt debreczeni és váradi lapokba. 56 évet élt a kedves öreg ur. Tegnap este hunyt el szerető családjában, betegeskedés után, F. hó 23-án, az az holnap délelőtt 10 órakor temetik a Rákóczy-utczái 11-dik számú háztól.

Az orthodox izr. elemi iskola és a miniszter.

Debreczenben az orthodox izr. hitközség a múlt évben elemi iskolát állított fel. A hitközség előjárósága, hogy az iskolát fentarthassa, államsegélyért folyamodott a miniszterhez, arra kérve a minisztert, két tanítónak fizetéséhez járuljon évenként 400—400 koronával. Ezzel kapcsolatosan történt, hogy a másik, a nagyobbik a haladó-párti hitközség előjárósága szintén felterjesztést intézett a miniszterhez, melyben arra kérte a minisztert, hivatkozva arra, hogy modern, minden tanítási igényeket kielégítő iskolájuk van, mely képes magába fogadni az orthodox növendék gyermekeket is s a tanulók elvonását idézi elő az új iskola létesítése, ami az iskolára nézve káros lenne, ne adja meg a kért segélyt. A miniszter magáévá tette a felterjesztés indokait és az orthodox hitközség kérelmét elutasította. Erre az orthodoxok újabb kérelemmel fordultak a miniszterhez s a kérelmüket különösen azzal indokolták, hogy a másik, nagy izr. elemi iskolában az ő gyermekeik hithű orthodox vallásos oktatást nem nyerhetnek. A miniszter tegnap küldte meg a választát az orthodox hitközség ezen újabb felterjesztésére. Ez nem örvendet s a kérelmezőkre, mert a miniszter épugy, mint első ízben is, megtagadta a segélyt az orthodoxtól.

Az ezred becsülete.

Budapestről írják: A Ferencz József laktanya véres titkainak leleplezése kinos aggodalmat keltett mindazoknál, akiknek fiai, hozzátartozói szolgálnak ez ezredben, hol Kovács szakaszvezető ur jóvoltából gyorsan jelenik meg az isten katonája a mennyei legfelsőbb obester rapportján. Riasztó hír érkezett vasárnap Nagy-Szalontára Kordó Jánosné özvegy házába. A mint azt a „Debreczen“ tegnapi számában írtuk is, arról szólt az irás, hogy fiát Kordó Józsefet, aki mint három éves önkéntes 18 éves korában soroztatta be magát a 16. huszárezredbe, agyonlőtték, mert egy tisztjére

kardot emelt s megszurta. Tudósítónk a rémes hír vételekor nyomban fölkereste az ezred segéd tisztjét, Cilley hadnagyot, aki kijelentette, hogy a vidékről kerülő uton érkezett rémhír lehetetlen mese. Előzékenyen megmutatta az ezred állományi lajstromát, hol az 1900. év ujonczainak sorában 97. tétel alatt szerepel Kordó József az első escadron közhuszája. Az adjutáns engedélyt adott arra, hogy tudósítónk a rémmese hőisével beszélhessen. Kordó tagbaszakadt, szökés haju, életerős suhancz. Most husz éves. Arra a kérdésre, tud-e róla, hogy holt híret költöttek ezt felelte:

— Tudni, tudok. Tegnap telegrámmot is küldött a szülő anyám: Élek-e? Nem tudom észzei főérni, ki bomolhatott.

— Jó-e a sorsa?

— Profunt nem hazai kenyér, de azért csak megvagyok.

— Volt-e büntetve?

— Egyszer se én.

Több huszárt szólított meg ezután tudósítónk, hogy Kovács főherceg ur hóhérdasáról részleteket tudjon meg, de egyik kitért a kérdés elől ötölte hatolva. Egész viselkedésükön látszik, hogy szigorúan hallgatást parancsoltak rájuk.

Egyik mégis kikotyantotta, hogy a huszárok hóhéra még mindig nincs elfogva, csak felügyelet alatt áll.

Hauer ezredes egyébként a tavirati visszarendelésre már megérkezett szabadságáról, hogy a leleplezett veres kaszárnyatitok ügyében maga teljesítse a vizsgálatot. A segéd tiszti szerint az ezred maga kerte a legszigorubb vizsgálatot, hogy ha van bűnös, az lakoljon s az ezred becsülete ne szenvedjen e kínos ügy miatt. A szigorú vizsgálat eredményeit érdeklődéssel várjuk.

Hírek a vármegyházából.

A vármegyházának régi idő óta huzódó, hercezhuzzás ügyei nyertek befejezést. Az egyik ügy Ferenczy Elek nyugalmazott főszolgabírónak az ügye. Ferenczyt, noha kvalifikációja volt reá, az általános vármegyei tisztújításkor, bár pályázott, nem kandidálta a kandidáló bizottság az alispánságra. Ferenczy Elek ekkor az illetékes uton a közigazgatási bíróságig felebbezett az alispán választás ellen. — A közigazgatási bíróság elutasította a felebbezést, a ki ezután a belügyminiszterhez fordult, de elutasította a belügyminiszter is. — A másik eset a dorogi segédjegyző ügye. Posgay Imrét hivatal vesztésre ítélte az alispán, mely ítéletet a közigazgatási bizottság pénzbírságra változtatta át: de a belügyminiszter megváltoztatta ezt, jóváhagyta a súlyos alispáni határozatot. A harmadik befejezett ügy a Besseney b. ujjvárosi segédjegyző ügye, aki az ítélet előtt adta be a lemondását. Elfogadták ezt is.

Bartha Miklós nyilatkozata.

Feilitzsch Arthur báró kolozsvári országgyűlési képviselő és E. K. E. elnöke tapintatlan, a magyar hazafiságot sértő osztrák kettejű sasos felkőszöntőjével meglehetősen kényelmetlen helyzetbe sodorta az elnöksége alatti hazafias egyesületet. Ez a svarezgelb ur mégsem akar lemondani, noha a tagok egyrésze nem akar vele együtt maradni! — Most Bartha Miklós intézett nyilatkozatot az „Erdélyrészi Kárpát Egyesülethez”:

Tisztelt titkár ur! Kérem, vegye tudomásul a nyilvánosság útján, hogy az Erdélyrészi Kárpát Egyesület tagjai sorából ezennel kilépek. Kilépesemnek indoka az a közjog ellenes és hazánk történelmi állását sértő felfogás, melyet az E. K. E. el-

nöke, Feilitzsch Arthur báró, országgyűlési képviselő ur, a cs. és kir. 51-ik gyalog ezred zászlóavatási lakomáján tanusított. Örvendek, hogy ezen elhatározással szolidaritásba jöhettem dr. Richter Aladár egyetemi tanár ural, akit ebben az ügyben büszkén vallok vezéremnek.

Kelt Budapesten, 1902. júl. 16.

Bartha Miklós.

A közigazgatás nyilvánossága.

Érdekes vitája volt a szombati ülésen Győr város törvényhatósága közigazgatási bizottságának. A polgármesteri havi jelentés után felszólt Fischer Gyula dr. kir. alügyész, amiatt, hogy egyes beadványokat a győri hírlapok már a bizottsági ülések előtt leközzölnek színtügy történik a bűnügyi adatokkal, amennyiben szenzációsabb nyomozatokban tanuvallomásokat nyilvánosságra hoznak. Nem ellensége — ugymond — nyilvánosságnak, de az időelőtti közléseket nem helyesli. Zechmeister Károly polgármester válaszában kifejtette, hogy a nyilvánosság a közigazgatás terén sohasem árt. Egyébként is bajos a hírlaptudósítások megszorítása, amikor megtörténik, hogy a bizottsági ülések bizalmas határozata a tagok útján kerülnek nyilvánosságra. Erre nézve nehéz a határokat megvonni.

Csokonai köpönyege.

Veres Izrael uram, néhai szobbi tiszteletes uram házában nagyon nagy vigalom lehetett a jókedvű Csokonay Mihály tiszteletere. A poétára, akinek széles jókedvéről olyan sok adoma kering s akiről több esetben bebizonnyult — hogy olykor-olykor mélyebben is leleplezték a pohárba, most is egy kedvesen kompromitáló adatot derített ki Danka István kaposvári tanár, mikor Csokonaynak egy kis levelkéjét, vagy ahogy ő mondja futtabavaló czéduláját nyilvánosságra hozza. A nagy mulatozás közben lemaradt a költő köpönyege s cifra láda kulesa. Erről szól a levelke. Szerencsére minden megkerült s Csokonainak nem volt kára. A kedves levél, melyen a jó és udvarias magyar világnak bája tükröződik a következő:

Felsok, 1799. 3/22.

Édes jó Barátom! Szívességét, mely szerént a por-köpönyeg iránt szorgoskodni nem sajnálott, telyes indulattal köszönöm. A cifra ládakults pedig megvan: ugyanis a Főbiró Urnak visszatért kocsisattól a zentai Vendégfogadósnak is, a kinél ozsonnázunk, hasonló kis futtaba vaio Czédulát irtam, melyre ő másnap Istvan király napi Misére beajtatokodva a kultsot is kezemhez küldötte egy czigány-asszony által. Így tehát, mai napon a Tiszteletes ur a porköpönyegét beküldvén semmiben sincs vesztéségem. Tisztelem a Tiszteletes Asszonyt s minden jóknak kívánása mellett maradok allandóul, az urnak barátom Uramnak

tisztaszivű kész szolgálja

Csokonai Vitéz Mihály.

Az Urnak Veres Israel Uramnak barátaságosan — Szobba.

Tanítói kinevezés.

A vallás és közoktatásügyi miniszter Takács János hajduszoboszlói polgári isko-

lai segé tanítót a X. fizetési osztályba rendes tanítóvá nevezte ki.

Hívják a püspöki káplánt.

Szép kitüntetés érte Szabó Bertalan ev. ref. segédlelkész, a ki Kiss Áron püspök mellett teljesít segédlelkézi szolgálatot. Nagy-kereki község hívta meg Szabó Bertalant elhunyt nagyérdemű édesatyja néhai Szabó Károly esperes, nagy-kereki községi lelkész állására. A szeretett lelkész iránti változatlan nagy és mély hálójokat ilyen módon a fiu meghívásával akarták kimutatni a derék kereki hívek. — Ámde Szabó Bertalan, dacára az egyhangulag történt meghívásnak, nem fogadhatta el a megtisztelő meghívást, mivel még nincs meg az első osztályú minősítvénye, mert még csak hároméves káplán. — A mai könyenfelejő, sivár korszakban jól esik az ilyen szeretetteljes estet feljegyezni.

A honvédelmi miniszter és a debreczeni csata évfordulója.

A honvédelmi miniszter még ez év elején körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben meghatározza, hogy melyik városban mikor tartanak felülvizsgálatot. Debreczenben a miniszter többek között a felülvizsgálat egyik napját augusztus 2-ára, a debreczeni csata évforduló napjára teszi. A katonai ügyosztály most erről értesíti a főispánt, mint a felülvizsgálóbizottság elnökét s egyidejűleg arra kéri, tekintettel a debreczeni csata évforduló napjára és a szabadságszobor felállítására, intézkedjek a felülvizsgálat elhalasztása iránt. Helyeseljük a katonai ügyosztály eljárását. Minden más ünnepnél előbb valók a nemzeti ünnepek.

A polgármester és a debreczeni Kossuth-ünnep.

Debreczen törvényhatósági bizottsága egyhangu határozattal, nagy lelkesedéssel tette magáévá Varga Lajos dr. bizottsági tag ama szép és hazafias indítványát, hogy szeptember 19-én a hivatalos város lakosságával egyetemben hivatalosan ünnepelje meg Kossuth Lajos születésének 100 dik évfordulóját. A közgyűlés ugyanakkor bizottságot is küldött ki a polgármester elnöklésével az ünnepély módzatainak és részleteinek megállapítására. Azóta már ide stova egy hónap mult el, maholnap elkövetkezik szeptemberis, mégis, mint értesülünk a bizottság elnöke, Simonffy polgármester még ez ideig össze sem hívta a bizottságot. A Lipótkereszthiányos polgármester ur, restelheti magát, nem látszik meg rajta, hogy valaha maga is kapitány volt a Kossuth Lajos regimentjében. Igen tisztelt debreczeni polgármester ur és egykori vitéz 48/49-es honvédszázados ur máspéldával kellene önnöknek a hazafiságban előljárni; mert így hiába kérte, nem érdemli ki a honvédmegdíjat . . .

Kossuth-szobor Karczagon.

Még 1901 december havában kimondotta Karczag város közgyűlése, hogy Kos-

suth Lajos dicső emlékének megörökítése végett szobrot emel és a szobor felállítási költségeit társadalmi gyűjtés útján rendezi. Karczag város polgármestere mint a Kossuth-szobor-bizottság elnöke gyűjtővet osztott ki a szobor-bizottság összes tagjainak, hogy felkeresvén azzal a város összes lakosát, őket a szobor felállításához szükséges anyagi töké felajánlására lelkesítsék. — Biztosan remélhető, hogy Karczag város hazafias közönsége nem tér ki közönnnyel e nemes cél megvalósítása elől, hanem mindenki tehetségéhez mérten hozzájárul ahhoz, hogy Karczag város főterét rövid időn belül érekszobor díszítse, világos bizonyítékaul annak, hogy a nagykunok megtudják becsülni nemzetünk nagyjait.

Szabadságolt honvédezedes.

E czim alatt a „Független Magyarország“ a következőket írja: Lapunk mai számában már hírül adtuk, hogy a király „legfelsőbb elhatározásával“ Rónai Horváth Jenőt a budapesti 1. honvédegyezrednél létszám felett vezetett, a 75. honvédegyezred parancsnokság ideiglenes vezetésével megbízott ezredesnek szabadságolását egy év tartalmára elrendelte. Magyarul ez annyit jelent, hogy az ezredet a ki még csak ötven esztendő, nem akartak azonnal nyugalomba küldeni, hanem majd csak egy esztendő múlva teszik ezt. Az osztrák katonai köröknek ugyanis nem tetszett ez a derek tiszt, mert testestől lelkestől magyar, magyarul érez és minden munkájában kidomborodik a színmagyarsága. Ilyen katonát nem türnek meg a magyar honvédségnél, az ilyen embernek pusztulnia kell. Horváth Jenő tehát egész bizonyosra veheti a nyugdíjaztatását. Pedig egyike volt a legnagyobb tudományu, kiváló katonatiszteknek aki gyorsan utotta meg karrierjét s a kinek irodalmi munkáiból táplálkozik az egész honvédehadvezetés. A legjelesebb katonai szakmunkákat írta meg lelkesen, zengő magyar nyelven s nagy tudásának elismerésül a Magyar Tudományos Akadémia is tagjai közé választotta. Egymásután jelentek meg Horváth Jenőnek legjelesebb művei. Előbb a Ludovica Akadémia Közönyébe dolgozott, több kitűnő tankönyvet írt mint a Harczaszat (két kötetben). A z e g y e t e m e s h a d t ö r t é n e l e m v a z i a t a. A z u j a b b k o r i h a d v i s e l é s t ö r t é n e l m e, melyek már több kiadást értek. Ez volt a baj. Ezért szabadságolták a jeles magyar katonát. Tudták róla, hogy szolgálja az osztrák érdeket s magyarságavallépten-nyomon büszkélkedik. Ezért kell távoznia a hadserégből, ahol pedig a legjelesebb katonai tekintély volt. Neirt volna, ne dolgozott volna, ne büszkélkedett volna magyarságával akkor, minden valószínűség szerint rövidesen hadtestparancsnok lesz. Így azonban távozni kell. Rónai Horváth Jenő megy. Gaudernak József közöshadseregbeli, az V. hadtestparancsnoksághozbeosztott altábornagyot pedig kineveztek az V. honvédkerület parancsnokává. Tehát a jeles honvéd főtiszteket szabadságolják és közöshadseregbeli osztrák tiszteket visznek át a honvédséghez. Így aztán nem csoda, ha a honvédségben is az osztrák szellem uralkodik. —

Báró Fejérváry Géza miniszter urnak gondja van rá, hogy ez így legyen. — A „F. M.“ híre közölve, helyreigazítjuk Gaudernak altábornagyra vonatkozó tevédsét. Gaudernak altábornagy ugyanis nemcsak kiváló katona, korábban a Hadik huszárok ezredparancsnoka volt és mint tábornok már a honvédséghez is volt beosztva, de derek érzésű magyar ember is. — Ausztriában született ugyan, hanem már mint közös huszárezredes honpolgárosította magát Aradon, hol a polgársággal barátkozván, nemcsak maga tanult meg magyarul, de családját is magyar szellemben növeltette. És minden egyéb kitüntetései mellett, ezt nyíltan hangoztatta, a magyar honpolgárságára volt legbüszkébb. Gaudernak altábornagytól tehát éppenséggel nem kell félni a magyarhonvédség szellemét. A magyar hazának hű fia ő.

Az amerikai Kossuth-szobor és a Kossuth-párt.

Örömmel jegyezzük fel, hogy a clevelandi Kossuth szobor leleplező ünnepén, mint halljuk, az országos függetlenségi és 48-as párt is képviseltetni fogja magát és pedig ha lehetséges lesz, küldöttségileg. A Kossuth-párttól méltán is várja ezt el az amerikai magyarság és a nemzet.

Vadállat az emberben.

Felháborító merénylet történt tegnap, hetfőn este a Péterfia utcai temetőben. Az eset, mely hasonlít a legutóbb a fővárosban történt s oly nagy port felvert esethez. 9 órakor történt s hőse egy uri ember s egy 11 éves leány. F. Julius, F. Albert sodrony készít munkás 11 éves leánya 9 órakor hazafelé tartott. A Csapó-utca végén találkozott egy alacsonytermetű, szőke bajszu, 30-40 év körüli, szürke ruhába öltözött intelligens kinézésű uri emberrel, a ki megszólította a kis leányt, hogy álljon hozzá be dajkáknak havi 2 forint fizetésért. A kis lány kitérő választ adott, mire a férfi látván, hogy senki sem jár az utcán, a leányt ölebe kapta, száját zsebkendővel betömte s egy mellék utcán a péterfia utcai temetőbe vipte és ott becselen szívenvédelének martalékává tette. Azután pedig a vadállat a temetőből kivette az áldozatát, aztán eltűnt mellőle. A leány sirva panaszkodott otthon szülőinek a történeteket, miről is a kétségbeesett szülők jelentést tettek a rendőrségnek. Erdélyi r. fogalmazó ma reggel haligatta ki a leányt, akit a kerületi orvos is megvizsgált. Az orvos intézkedésére a kis leányt azonnal a kórházba szállították. honnan 2-3 hó előtt aligha szabadul ki A rendőrség a kapott személyleírás nyomán kutatja az uri mezbe öltözött gazficzkót, a ki a legszigorubb bünhődésre érdemes.

Az „Órnagy Ur“ czimü

disznóságot a debreczeni színpadon is bemutatatták a „Vigszínház“ vándor művészei. Nagyváradról azonban kitiltotta illetőleg nem is engedte be az „Órnagy urat“ a főkapitány. A kitiltás ellen a vándor színház vezetői a belügyminiszterhez fordultak és most már meg is van az érdekes döntés, a belügyminiszterium nem másítja meg a betiltó határozatot. . . Még ilyen kritikát aligha kapott az „Órnagy ur“!

Betörés a Kossuth-utcában.

Az éjjel 2 és 3 óra között Bosznay J. és Társának a pénzügyigazgatóság épületében elhelyezett szőnyegraktárba, tehát közvetlenül a városháza mellett, betörést követtek el. A kirakat felső ablakát betörték és az azon támadt nyíláson benyult a betörő és 70 m. vásznat kilopott. A betörő azonban nem sokaig élvezhette tettének gyümölcsét, mert egy Horváth nevű rendőr a lopott zsákmánnyal együtt elfogta. — A betörő Gabnai János rovott multu szolnoki csavargó, aki e hó 13-án szabadult ki a fegyházból, hol lopásért eddig már 4 évet ült. A rendőrség ma már átadta a heösmérésben lévő betörőt az ügyészségnek.

A margittai választás utójátéka

Budapestről írják: A mikor Örley Kálmán a margittai mandátum kuriai tárgyalásakor a képviselősegről lemondott, a Kuria a fenforogni latszó büntetendő cselekmények kiderítése végett az iratokat, áttette a nagyváradi törvényszékhez. Az iratok nemrég megérkeztek Nagyváradra és most Ember Géza vizsgálóbíró Örley Kálmán, továbbá Winkler Lajos, a margittai szabadelvű párt elnöke és mintegy husz margittai lakos ellen elrendelte abünvizsgálatot a polgárok választójoga ellen elkövetett és büntetőtörvénykönyv 185. §-ába ütköző vétség miatt. Örley sokat emlegetett elviszített levelet hozza fel a határozat megokolása.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes szerkesztőség! A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjegylete debreczeni fiókjának választmánya folyó évi július hó 13-án tartotta rendes havi ülést Keller Jakab elnöklété alatt. Ez alkalommal a pénztári jelentés az elmúlt hóról a következő: Az egylet vagyona a központi penztárnál: 621,798 kor. 97 fill. Egyletünk teljes taglétszáma: 18.498 tag. A debreczeni fiók taglétszáma 262 tag. A debreczeni fiók külön alapja: 374 k. 31 fill. Választmányunk tárgyalta továbbá az elmúlt hó 15-én előadott „Páholy“ czimű bohózat anyagi eredményét, mely egyletünknek hasznot nem hozott ugyan, de erkölcsi sikerét az említett estének a működők teljes jó akarata és ügyes játéka nagyon elősegíték, melyért a választmány őszinte elismeréssel és köszönettel adózik s jegyzőkönyvileg, valamint hírlapilag óhajtja köszönetét nyilvánítani. — Kérjük a tekintetes szerkesztőséget, sziveskedjék becses lapja útján a fentieket a tisztelt közönséggel tudatni. Mély tisztelettel Daday Lajos jegyző, Keller Jakab elnök.

Egy aranykeresztes tanító halála.

Szendy Pal ny. ev. ref. tanító, az arany érdemkereszt tulajdonosa, tanítói működésének 53 ik, nyugalomba vonulásának 9-ik évében július 19 én hajnali 4 órakor életének 82-ik évében, rövid szenvedés után meghalt Mezőtúron.

Tanuló felvétetik

Klár Adolf Börkereskedőnél Miklós u. Piacz utca sarok.

Tájékoztató a debreczeni polgári iskolába való felvételre.

A debreczeni Kereskedő Társulat folyó évi szeptember hó elején nyitja meg az 1868. évi XXXVIII. törvénycikk értelmében szervezett polgári fiiskoláját a felső kereskedelmi iskola modern felszerelésű épületében. Ez iskolát bizonyára nagy számmal fogják felkeresni azok a szülők, a kik fiaikat gazdasági, ipari vagy kereskedelmi pályára szánják és meg akarják nekik adni azt az értelmi képzettséget és azokat a gyakorlati irányú ismereteket, a melyekre tudományos pályára nem törekvő, jóra való magyarállampolgárnak mulhatatlanul szükség van. A szülők tájékoztatására közöljük azokat a feltételeket, a melyek mellett gyermekeik a polgári iskola szeptember hóban megnyitott I. és II. osztályába felvehetők:

1. Az I. osztályba oly tanuló léphet, a ki életének legalább 9 évét betöltötte és az elemi iskola IV. osztályának sikeres elvégzéséről bizonyítvánnyal bír.

2. Felvehető továbbá akár az I., akár a II. osztályba minden olyan tanuló, a ki koránál fogva az II. osztályba beillik és az azon osztályban megkivánt előkészültséget felveteli vizsgálaton igazolja. E vizsgálat díjmentes.

3. Oly tanuló, a ki a gymnasium vagy a reáliskola I. osztályát sikerrel elvégezte vagy a gymnasiumban csak a latinból kapott elégtelen osztályzatot, bizonyítványa alapján felvehető a polgári iskola II. osztályába. Csupán abból a tananyagból, a melyet a középiskolában nem tanult, tartozik vizsgálatot tenni. A mennyiben a tanuló a felvétel idején e vizsgálatra nem lenne elkészülve, az előkészületre hosszabb határidőt kaphat. Ez u. n. különbözeti vizsgálatért csekély díj fizetendő.

Ugyaníly eljárás alá esnek az elemi iskola V. és VI. osztályából a polgári iskolába lépő tanulók. (Tantervi különbözet: mértani és mértani rajz.)

4. Oly tanuló, a ki a gimnázium, vagy reáliskola I. osztályában (a latin nyelven kívül) legfeljebb két tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, szintén felvehető a polgári iskola II. osztályába, ha a tantervi különbözeten kívül azon tárgyakból, melyekből elégtelen osztályzata van, sikeres felvételi vizsgálatot tesz. E vizsgálatához azonban a kir. tanfelügyelő engedélye szükséges.

Ezeket a szülők figyelmébe ajánljuk, hogy a mennyiben a polgári iskola egy-egy osztályába legfeljebb 50 tanuló vehető fel, gyermekeiknek előjegyeztesse utánján igyekezzenek helyet biztosítani. Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál a debreczeni kereskedelmi tanintézet igazgató-sága.

A debreczeni cipész és csizmadia

munkások és kisiparosok szakegylete folyó évi augusztus hó 23-án tartja meg szokásos nyári táncestjét, melyről annak megszokott vendégkörét, valamint a nagyérdemű közönséget előzőleg is tisztelettel értesíti a rendezőség.

Értesítés.

A következő sorok közlésére kértünk fel: Burger D. József az izraelita hitközség és Chewra Kadisa jegyzője tegnap kezdte meg négy heti szabadságát. Ezen idő alatt hivatalában Herskovits Adolf segédjegyző helyettesíti.

Nyilatkozat.

A szolymai gyógyviz kitűnő hatásáról számtalanszor meggyőződtem. Dr. Bruckner Ernő Debreczen.

Polónyi és a zichyfalvai mandátum.

Torontál vármegyéből írják az alábbi mulatságos történetet, mely szól Polónyi Gézáról és a zichyfalvai mandátum sorsáról.

A zichyfalvai kerület képviselőjének, gróf Karácsonyi Jenőnek mandátumát petícióval támadták meg. A mandátum megszerzése sok fáradságba — nagy küzdelmébe került a grófnak és elhatározta, hogy minden erejét összeszedi a petíció ellen. Még a grófné is toppintott a lábával.

— Fölvettük a keztyűt, most már küzdjük végig a harczt.

Igy történt, hogy a gróf egyszer azon tanácskozott valamelyik uradalmi tisztviselőjével, hogy kit kellene védőnek választani.

— Legjobban szeretném Polónyit — vélte a gróf.

— Az bizony jó lenne, de attól tartok, hogy egy kis drága lesz — felelte a főtiszt.

— Üsse kö! Rászánok tizezer forintot — kiáltott a gróf haragosan.

A főtiszt tágra nyitotta a szemét.

— Tizezer forintot? Jól van, méltóságos uram, majd én megegyezem Polónyival, talán olcsóbban is lehet.

Azzal a főtiszt siet Budapestre. Beállt Polónyihoz és elhelyezkedve a karosszékben, miután elmondta jövetele célját, így fejezte be a mondókáját.

— És mi, kedves ügyvéd ur, gavalérok leszünk. Minden tárgyalási napért ezer forintot ajánlunk fel. Elfogadja-e?

Polónyi gondolkodott egy percig aztán a kezét nyujta:

— Helyes, csináljuk meg a szerződést.

A főtiszt elégedetten ment haza. Tudta, hogy a petíciós tárgyalások nem tartanak tovább 2—3 napnál; a Kuria nem szereti a hosszas tárgyalásokat. Ha majd az akták visszajönnek a táblától, lesz megint 2—3 napos tárgyalás, summa summárum megtakarított va y négyezer forintot a grófnak. Aztán ki tudja, a gróf gavalér ember s a négyezer forintról már ugys lemondott . . .

Sugárzó arccal mondta el otthon a grófnak az egyezséget, aki csak annyit jegyezte meg:

— Hát ha tovább tart a tárgyalás tíz napnál?

A főtiszt mosolyogva hajolt meg:

— Akkor én fizetem a többletet a tizezer forinton felül.

Denique a tárgyalás megkezdődött. A főtiszt leste otthon az újságot s mohón olvasta a tudósítást. De az első nap apró kifogásokkal, tanuk bejelentésével, jogi tiltakozásokkal s más effélével telt el. A második nap megint csak ilyen volt. A harmadik sem volt különb. A főtiszt kezdett otthon izzadni. Remegve bontotta fel a negyedik napon az újságot. Még mindig nincs érdemleges tárgyalás. Az ötödik napon Polónyi újabb ördögi ötletekkel állt elő.

A főtiszt káromkodott. Sürgönyözött Polónyinak hogy az Istenért, miért huzza ugy a tárgyalást? Polónyi visszasürgönyözött hogy nem baj az, hadd ijedjen meg a költségektől az ellenfél. A hatodik napon végre elkezdődött az érdemleges tárgyalás, a vádbeszéd, a hetedik napon pedig Polónyi kezdte meg a védőbeszédét.

A főtiszt nap-nap után izgatottabban várta a újságot Polónyi beszélt a nyolcadik napon, kilencedik napon tizedik napon de még mindig nem volt vége. A főtiszt szeméi karikákat hánytak. Nem merete már fölbontani az újságot. Csak ugy kérdezte remegve a fiától:

— Befejezte-e már Polónyi?

— Még nem.
— Még sem?! — nyögte fájdalmasan és lehanyatlott a székre.

Tizennégy napig tartott a tárgyalás. Pedig még hátra van a második tárgyalás, majd ha az iratok visszajöttek a táblától. A főtiszt belébetegedett a tárgyalásokba, Polónyi pedig derülten írta a grófnak:

— A dolog jól megy. Ugy hallom, hogy részben visszavonták a petíciót. Csak jöjjenek vissza az iratok. Még egy ilyen kéthetes tárgyalás és — egészen visszavonják. (H — k.)

Apróságok.

(Bem tábornokról.)

A piskii csata napján Bem seblázban feküdt. Magához hivatta Czetz alezredest és megmutatva neki Kemény jelentését azt mondta:

— Menjen és kövessen el mindent, a mit csak bír, ha a hid elveszett, Erdély is elveszett. (Die Brücke verloren, Siebenbürgen verloren.)

Kemény Farkas és az Inceződy zászlóalj (a 11-ik) másfél napig védte a hidat 10.000 ellenség és 30 ágyu ellen.

Ekkor érkezett meg Bem.

Messziről kiáltott rá Kemény:

— A hid nem veszett el.

— Akkor Erdély sem veszett el.

E csatában elesett Kemény Farkas zászlóaljából minden második. Inceződieből minden harmadik vitéz, de nem hátrált egy sem. Az enyedi vadászok közül csak hat tért vissza a piskii hídról . . . De Puchner is iszonyuat vesztett. Csupán tisztje negyvenkettő esett el.

Az osztrakok ügyetlensége maga nyitott utat Nagyszeben felé, az olaszországi híres két vezérkari tiszt önkéntelenül lendített a magyar tábornok dolgán . . . Van der Nult a székelyek ug hvták: vándornyul, sőt még a szászok is azt a szójátékot csinálták rá: von der Nulle.

A medgyesi csata második napján a jobb szárnyra állított Mátyás-huszárok a Puchner ágyuitól igen sokat szenvedve, Bethlen Gergely parancsnok Bemhez küldi segédjét jelentse: hogy igen nagy ágyutűzben vannak, rendelkezék a tábornok velük, mert így tétlen mindnyájan ott vesznek.

Bem e szavakkal küldé vissza az adjutánt:

Mikor már csak két huszár marad, az egyik jöjjön ide és jelentse!

Bem hadseregében egyizben nagyon fogytán volt a golyó.

Az egyik honvéd aggódva beszélt erről.
— Ne busulj, mond a másik honvéd, ha kifogyunk a golyóbisból, elővesszük Bem apót, van abban golyóbis elég, kicsi is, nagy is, annyit löttek bele.

A székelyek szentül hitték, hogy Bem apó sérthetetlen. — Egre földre esküdöztek, hogy a piskii csatában egy tizenkét fontos ágyugolyóbis keresztülment rajta s nem értett neki. És megölték volna azt az embert, aki ezt nem akarta elhinni.

Mikest egyszer egy magaslat megszállására küldé Bem:

— Ön alezredes ur, ott marad mindaddig, amig tarthatja magát, adta ki a parancsot neki.

— Hát ha nem tarthatom magam?

— Akkor is ott marad!

Czivisek a börzén.

— Milliós börzevesztéség. —

A „F. K.“ után közöljük ezen épület és okulásra méltó börzetörténetet.

Néhány hájas, vastagnyaku hódmezővásárhelyi gazdának nagyon megnyult a képe az utóbbi napokban. A börzén játszottak — paraszt ésszel. Hirtelen akartak sokat harácsolni és a vége az lett, hogy a millió koronát is meghaladó összeget fizetnek most a különbözetért.

Több gazdag vásárhelyi gazda állt össze még a múlt évben, hogy majd a börzén játszanak. A veszedelmes szenvedélyt B. Adolf h-vásárhelyi gabona kereskedő keltette föl bennök és alapos a föltevés, hogy a börzén a tudatlan magyarokat egyszerűen becsapták. Nem az első, de nem is utolsó eset ez. Sok vagyonos embert fősztottak ki már a börzén, a legförtelmebb csalások ezen szabadalmazott menhelyén. Sajnos, nem igen tanultak a más kárán a vásárhelyi atyafiak sem, akik most tönkre jutottak, sőt sokan kezükbe vehetik a koldusbotot is.

A milliós börzevesztéségnek áldozatai lettek Varga Nagy István, aki állítólag 220 ezer kor., Juhász Sándor, aki 60 ezer koronát veszített, azonkívül tetemes összegeket vesztettek Csáky S. Pál József és még számosan. Nem minden furfang nélkül mentek bele a veszélyes játékaiba. Mondják, hogy a torzsgomba föllépésének híre is azért került oly tulzotti, szunyogból elefántta fölfújt formában a nyilvánosság elé. Így akarták volna felszökötteni a buzaárát. Ezért kasszáltak le éppen az érdekeltek 8—10—4—5 hold buzát, a mint a rossz nyelvek mondják. Mert köztudomású tény, hogy az aratás eredménye az idén éppen Hódmezővásárhely határában a várakozást is fölmulta. Így hát nem ütött be a képzelte ternő és most fizetnek a vásárhelyi magyarok, mint a köles, millió koronán felül. Sajnáljuk ugyan őket, de mégis így kellett ennek történni. Hadd tanuljanak az ő kárukon mások és ne menjenek a jégre.

Beszélik, hogy a cziviseket úgy csapták be, hogy eleinte nyerni hagyták őket. Néhány rongyos ezer kor. árkülönbözetet nyertek is, amitől vérszemet kaptak. Ebből is kitetszik, hogy a család nem a magyarok való mesterség.

A hadsereg és a magyar nadrág.

Egy közös hadseregbeli főhadnagytól kaptuk ezt a levelet: A magyar bakanadrágot, egyenruhánk legrégibb idő óta változatlan hagyományát, sehonnán sem fenyegeti az eltörlés veszélye.

Ujítások a legközelebbi időben csak két irányban történnek, s ezek a máha

rendkívüli nagy sulya, valamint a ruházat színe ellen irányulnak, minthogy a hát- és tölténybörönd sulya ma sokkal nehezebb, mint ez előtt volt, mikor csak válogatott nagy és erős embert szedtek katonának. A gyalogság mostani egyenruházatának sötét színe nem felel meg a hadjárat követelményeinek, mert bármilyen háttér mellett kitűnő ezélt mutat, míg a vadászok csukaszínű ruhája elmosódik a terepben, ennek kell tehát a jövő egyenruha színének lenni.

A magyar nadrágot ugyan bolgyatták már egynehány év előtt, és kísérletképpen a bosnyák-nadrágot hordta minden hadtestben egy század, úgy a német ezrednél mint nálunk. A bosnyák mintájú nadrág jó tulajdonságai már rég el vannak ismerve és valószínűleg föl is fogja valamikor váltani a német ezredék pantallóját. A magyar nadrágot azonban nem szükséges, hogy kiszorítsa a hadseregből, hol ez már majd kétszáz éve divik, mert a bosnyák nadrág jó tulajdonságai: bő felsőcomb és szoros alsó latszár megvannak a magyar nadrágban is s a mellett ez sokkal csinosabb. Előírás szerinti magyar nadrág nem is reped meg oly könnyen, meg is enged minden testmozdulatot, legföljebb itt-ott egy régibb vagy a dju sz t á l t példány reped meg a testgyakorlatoknál valamely testesebb legény térdjén, de ez nem ok arra, hogy kiküszöböljük, mert hadjáratban nem adnak ócska nadrágot és gelenkszübung sem járja, s a magyar nadrág be is vált már számos hadjáratban.

De törödni kell ám a legénység izlésével is, s a bosnyák bugyogóban boldogtalan volna minden magyar baka, annak idején meg is kérdeztek az illető századokat, hogy mit szólnak a bugyogóhoz s mindannyi visszakívánta a zsinóros nadrágot. A hadvezetőség tekintettel is volt a legénység kívánságára. A mai praktikus korszakban is kell egy kis helyet hagyni a külső csinnak s tagadhatatlan, hogy százszorta mutatósabb egy magyar gyalogezred, mikor defelérozik, mint a cserepár.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móríc Pál.

Vajon mit akarhat tőlem az őrnagy? Magam sem tudom miért, a rémülettől szorult a szívem. mindamélt a nagy udvaron keresztül lépegettem és a lépcsőkön felhaladván, gyöngéden kopogtattam a bizonyos ajtón.

— Szabad! az őrnagy kiáltotta.

Sipkával a kézben reszketve nyitottam be az ajtót. Montravel őrnagy magas növésű, szikár, barna térfi volt. A térképekkel

fegyverekkel diszitett szobában, a könyvei között alá s fel járkált.

— Maga az Bertha... Kellemetlen hírt közlök önnek... A harmadik zászlóalj, melyhez ön is tartozik, Metzbe indul.

Midőn e rémhírt hallottam, a szívem összefacsarodott és még szólni sem voltam képes.

A parancsnok szemügyre vett,

— No, ne nyugtalankodjon! Tudjuk, hogy néhány hónap óta nős ember, a mellett igen derék, jó munkás is, ez mind figyelmet érdemel. Ezt a levelet sajátkezűleg adja át Desmichelis ezredesnek, a metzi fegyverház parancsnokának. Ó jó barátom és bizonyosan alkalmazni fogja önt a fegyverművesi munkára.

Kézhez vettem a levelet, köszöntem aztán rémülten távoztam.

Otthon, a műhelyben, Goulden urat, Katiczát már nagy beszédben találtam. Kétségbeesett volt az arcok. Már mindent tudtak.

Belépés közben mondám:

— A harmadik zászlóalj elmasirozik. De nem tesz semmit, mert Montravel őrnagy ur ajánlólevelet adott a metzi fegyverház parancsnokához. Azért tehát ne nyugtalankodjanak, én igysem, ugysesem megyek a táborba.

A torkomat folytogatta a beszéd. Goulden ur a levél után nyult.

— Hisz ez nyitott levél, magunk is olvashatjuk.

Goulden ur hangosan olvasta fel a levelet. Minden jót irt belé az őrnagy ajánlott a barátjának. Kiemelte, hogy már nős ember is vagyok, s a mellett kiváló, buzgó szak munkás. A családomnak nagy szüksége van reám és hogy a fegyverműhelyben valóságosan igen hasznosan szolgálhatok. Szóval jobban már senki sem ajánlhatott volna. Czebede mindjárt mondotta is:

— Most már te biztosítva vagy!

Goulden ur ugyanegy véleményben volt.

— Igen! Tégedet most már bizonyosan a metzi fegyverházban tartanak.

Katicza halaványan csókolt meg és szinte megnyugtatólag beszélt.

— Micsoda szerencse!... József...

Mindenki úgy mutatta, mintha komolyan hinnék, hogy Metzben maradok, tehát én is igyekeztem előtök rejtegetni az elfogódásomat. De majdnem zokogva fakadtam. Szerencsére azon ötletem támadt, hogy az esetről Grédi anyámat is értesítenem kell.

— Már megengedjenek, noha sokáig nem leszek távol és noha Metzben hagynak vissza, azért anyánkat mégis értesítenem kell. Bucsuszó nélkül nem megyek tovább. Majd este öt hat óra között ismét itthon leszek; addig Katicza is rendbe hozhatja a háti böröndömet, este majd együtt vacsorázunk.

Goulden ur bölintva hagyta helyben:

— Igen, igen Józsi!

(Folyt köv)

és feljebb — mtr. — valamint a legujabb, fekete, fehér és színes Henneberg selymek 60 krtól 14,65 frtig. pr Mtr.— sima, esikős, koczkás mintázott, damast stb.

Selyem blousok-ra

való kelme

2.35. forint

(3)

Menyasszonyi selyem
5 krtól — frt 14.65.
Selyem damast
65 krtól — frt 14.65
Selyem bastruha kelme
egy öltözetre
8.65 frttól — frt 42.75

Foulard selyem mintázott
60 krtól — frt 3.65
Báli selyem
60 krtól — frt 14.65.
Selyem grenadin
80 krtól — frt 7.65.

mtrkent, vám és bérmentesen a hához szállítva. Minták azonnal. — Svájczba kétszeres levélportó kell.

G. Henneberg selyem gyáros Zürich

cs. és kir. udv. szállító.

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Tanuló füszerüzletbe

teljes ellátás mellett azonnali belépésre kerestetik. Czím a kiadóban.

Uradalmi tea-vaj gf.

Deseffy uradalmából naponta friss kilója 1.20. Kapható Czeglédy és Polgárnál.

Eladó fák.

750-ből választva 600 szállfa eladó. Ugyan ott kifaragott lábfa és szálfa szinte kaphatók, valamint 2 1/2 öl varga tűzifa eladó. Honvéd-u. 62.

825—1902. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 3:87/6—1901. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint Kühne E. gépgyáros czég részére Matyasovszky Andor és adóstársa debreczeni lakosoktól 168 kor. ennek 1901. é. jul. 1-től számítható 6% kamatai és eddig összesen 87 k. 62 fl. perköltség erejéig 1901. é. decz. 2 án bíróilag felülfoglalt és 1092 koronára becsült házibutorok, könyvek, gépek, kerékpár és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1902 évi. aug. hó 4-én d. e. 10 1/2 órakor kezdetét veendő és alperesek lakásán Péterfia u. 73 sz. háznál, ugyancsak Kühne E. czég 93 kor. 50 fl. tőke, ennek 1901. jun. 5-től folyó 6% kam. és 30 k. 50 fl. költségkövetelése kielégítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. jul. 13-án.

Török Péter bir. kiküldött.

Van szerencsések értesíteni a n. é.

öröltető és daráltató gazda-közönséget,

hogya a diószegi uton a

dohánygyárral szemben

fekvő, ujonnan berendezett

Erzsébet malom

működését megkezdte és ott sima és kereskedelmi őrlést, tengeri és árpa darálást jutányos áron pontos kiszolgálás mellett reggeli 5 órától este 8-ig elfogad.

Teljes tisztelettel.

„Erzsébet“ malom
Weisz Sándor és Társai.

Épület és műlakatos műhely áthelyezés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy 7 év óta fennálló vállalatomat Reáliskola utcáról május hó 1-től tetemesen megnagyobbítva

Deák Ferencz-u. 22 sz. alá helyeztem át.

Elvállalok e szakmába vágó munkákat, vasrácsokat, vaskapu, takaréktűzhelyek (felelőség mellett) szóval minden építkezési munkákat.

A midőn a n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönöm, ígérem, hogy a jövőben és mindég elvem csak az lesz, hogy jó és pontos kiszolgálással bizalmát továbbra is biztosítsam.

Kérve szíves pártfogását, tisztelettel

Preizler Mór

épület és műlakatos mester.

Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölk. Költségvetés bérmentve.

Hajduvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja.

341—1902 sz.

Pályázati hirdetés.

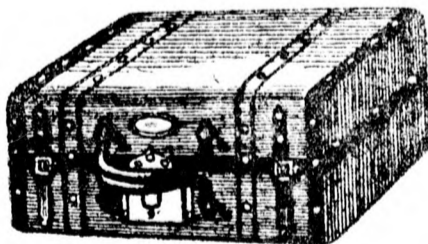
Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésén 2 irnoki állás fog választás utján betölteni, mely állások egyenként 1300 kor. fizetésből és 200 kor. lakáspénzből álló javadalmazással vannak egybekötve.

Azok, kik ezekre az állásokra pályázni kívánnak s a törvényes minősítést kimutatni képesek, felszerelt pályázati kérvényeiket hozzák, mint a kijelölt bizottság elnökéhez **f. é. szept. 6-ig d. u. 5 óráig** annyival inkább nyújtják be, mert később érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Ezen állások az 1873. é. II. tc. 4 §. b. pontja értelmében első sorban igazolványos altisztek számára vannak fentartva.

Debreczen, 1902. jul. 3.

Puky Gyula
főispán.

Illatszerek, mosdó szappanok, szájjvizek, fopaperek, haj, ruha, fog és köröm kefék, pénz és szivartárczák, uti bőröndök legolesőbban beszerezhetők

Szent-Királyi Tivadar
műiparáru üzletében.

218—1902 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.)

A derecskei kir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy V. 51/7—1902. sz. végzése folytán Krausz Herman és neje ellen J. Kiss Lajos h. pályii lakos részére 560 kor. s jár. követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróilag lefoglalt s 1010 kor. becsült szobabutorok, bolti berendezés, gyászokcsiból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszínen, vagyis Hosszú-Pályiban alperesek lakásán leendő eszközlésére határidőül 1902 é. július hó 29-ik napjának d. u. 3 órája tüzetett ki, melyhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érdeklött ingóságok ezen árverésen szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Derecskén, 1902. évi jul. hó 8-án.

Oláh Géza bir. végrehajtó.

4239 - 1902.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. tszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tételik, hogy Gál Istvánné és társai végrehajtatónak Szántó Lajos és társa elleni végrehajtási ügyében a depr. kir. tszék a derecskei kir. járásbírói terüületén levő a tépei 39 sz. tjkvben A + 41. 225/63 ; 225/10 hrsza. felvett ingatlanra 419 kor.-ban, a tépei 49 sz. tjkvben A I. 51 ; 385 ; 481 ; 672 ; 702 ; 947, 1158 ; 1330 ; 1451 hrsza. felvett ingatlanokra 2258 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak fogantatására határidőül 1902 évi aug. hó 7-ik napjának d. e. 9 óráját Tépe községhezához kitűzi.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kített ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismerényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál és Tépe község házánál tekinthetők meg.

Kelt a depr. kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902. május hó 1. napján.

Hegedüs
kir. tszéki biró.

Évenkinti előállítás
39 millió szelencze.

NESTLE
gyermekliszt.

Teljes táplálék
csecsemők és gyomorbetegnek számára
legjobb havasi tejet tartalmaz.

Naponkinti tejfogyasztás 184000 liter.